

5. Grafvelden uit de IJzertijd en de Romeinse tijd aan de Spoorlaan te Groesbeek.

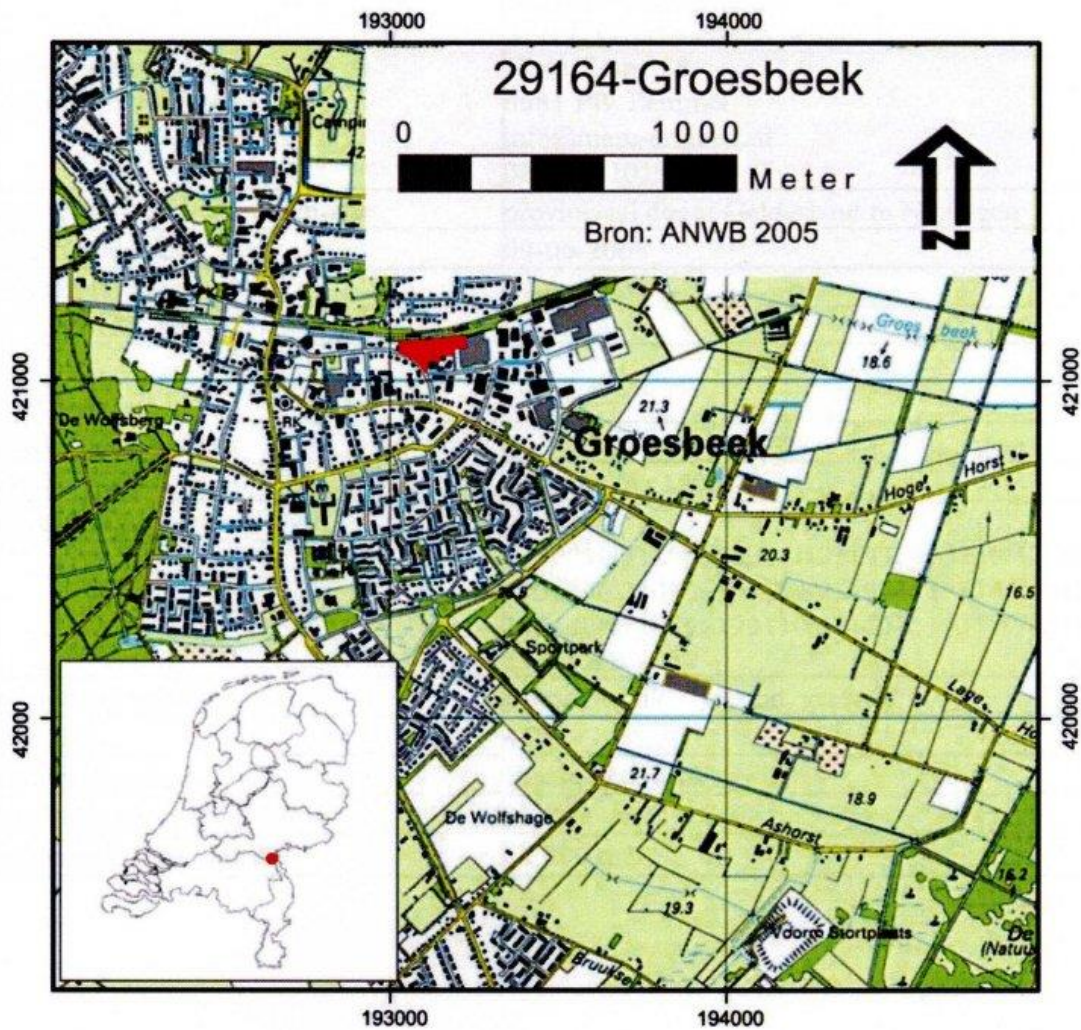

Fig. 1.1: Situering van het onderzoeksgebied op de topografische kaart

In 2008 werd aan de Spoorlaan (locatie: voormalige TD terrein Groesbeekse Tehuizen en voormalige gemeentewerf aan de Industrieweg – zie topografisch kaartje), na een inventariserend veldonderzoek, door de Archeodienst te Zevenaar een Definitief Archeologisch Onderzoek (DOA/opgraving) uitgevoerd. Dit onderzoek was nodig in verband met een op handen zijnd bouwproject op deze gronden. Opdrachtgever was Oosterpoort projectontwikkeling BV. Resultaten opgraving. Deze opgraving heeft – samengevat – het volgende aan het licht gebracht. Er zijn – naast een grafveld uit de Romeinse tijd (50 n. Chr. – 350 n. Chr.) ook grafvelden uit de Vroege IJzertijd (800-400 v. Chr.) en de Late IJzertijd (200 v. Chr. tot begin jaartelling) aangetroffen.

Fig. 7.1: Ensemble uit graf spoor 39

Deze grafvelden zijn overigens slechts gedeeltelijk blootgelegd, omdat zij zich buiten het plangebied voortzetten. De 16 crematiegraven uit de Vroege IJzertijd behoren tot de zogenaamde Nederrijnse Grafheuvelcultuur en bestonden uit grafheuvels waarvan kringgreppels (randstructuren) zijn teruggevonden.

Van het grafveld uit de Late IJzertijd zijn slechts twee randstructuren aangetroffen, waarvan er 1 een graf bevatte. Van de 24 Romeinse graven waren er negen die door een vierkante of rechthoekige randstructuur in de vorm van een greppel waren omsloten. Het gaat hier alleen om crematiegraven. In de Vroege IJzertijd is de crematie vooral in een vaste container (urn van aardewerk) bijgezet. Er is sprake van geen of weinig bijgiften. Uit de Romeinse tijd is er een grotere variatie in graftypen aangetroffen. Slechts een graf bevatte nog een urn, bij de overige graven zijn de crematieresten in een doek of los in de grafkuil gedeponeerd.

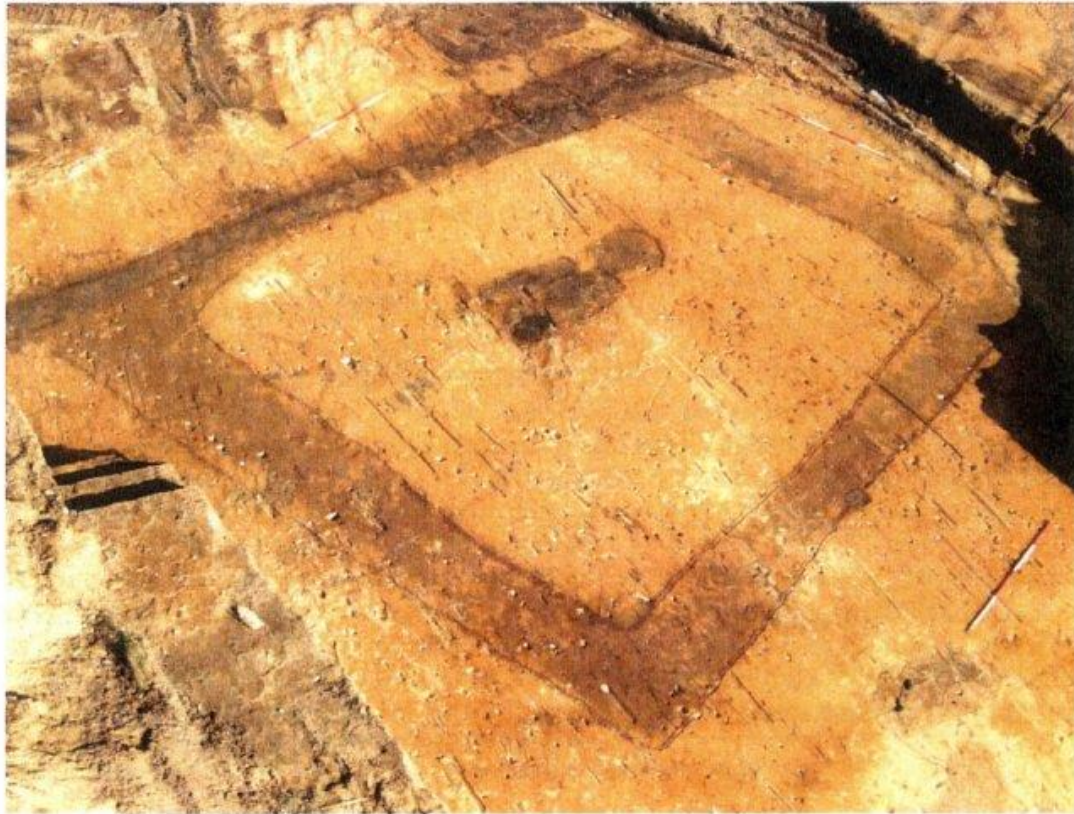

Fig. 8.7: Structuur 23 in het vlak (vanuit het ZW).

Uit een vergelijking met andere grafvelden uit de wijdere omgeving blijkt, dat er alleen grote overeenkomsten in graftype en bijgiften bestaan met het grafveld van Nijmegen-Hatert.

Het Romeinse grafveld van Groesbeek kan in een inheemse context geplaatst worden. Behalve de grafvelden zijn in het plangebied meilerkuilen (houtschoolbereidingskuilen) gevonden. Zij tonen aan dat het gebied na de Romeinse tijd bebost is geraakt. Door 14C onderzoek bleek dat deze meilerkuilen tussen de 10e en de 14e eeuw te dateren zijn. Tenslotte is een palenrij uit de Vroege Nieuwe tijd aangetroffen, die deel uitmaakte van een gebouw of schuur.

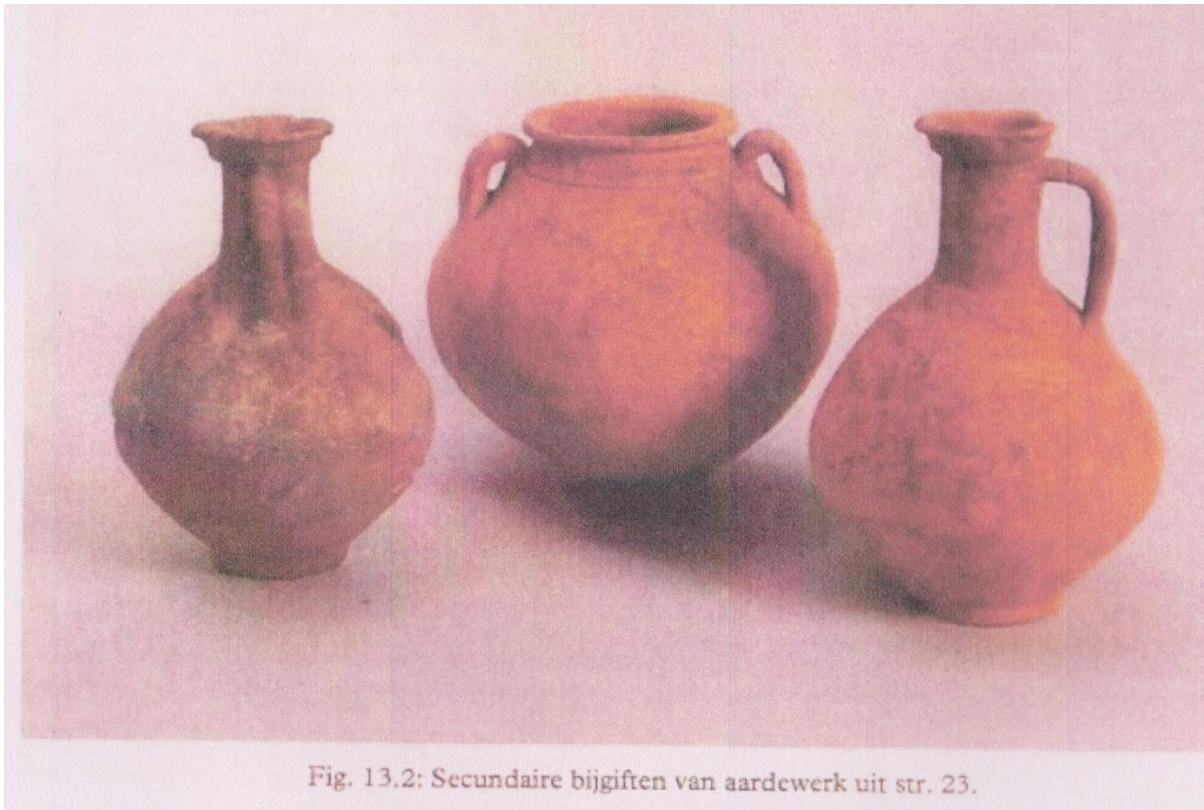

Fig. 13.2: Secundaire bijgiften van aardewerk uit str. 23.

Eerdere archeologische vondsten op locatie en in de omgeving.

1862: even ten noorden van de in 1865 in gebruik genomen spoorlijn Nijmegen-Kleef werden giften gevonden uit een grafveld uit de Midden Romeinse tijd (in het gebied aangeduid met: Het Vilje, het Vildje of het Veldje).

1930: in hetzelfde gebied ten noorden van de spoorlijn werden meer grafgiften uit de Romeinse tijd gevonden.

1933: meer Romeins aardewerk (kannetjes, lampje e.d.) gevonden in het zelfde gebied.

1962: ter plaatse van het voormalige Ambonezenkamp "De Hoge Horst" (aan de Spoorlaan, grenzend aan het bovengenoemde plangebied) werd een urn met crematieresten gevonden uit de 3e eeuw na Chr.

1978: in Het Vilje werden meerdere stuks vaatwerk uit de Romeinse tijd gevonden, zeer waarschijnlijk afkomstig uit een grafveld.

1979: in t. Gruske: vaatwerk uit de de Late Bronstijd/Vroege IJzertijd aangetroffen.

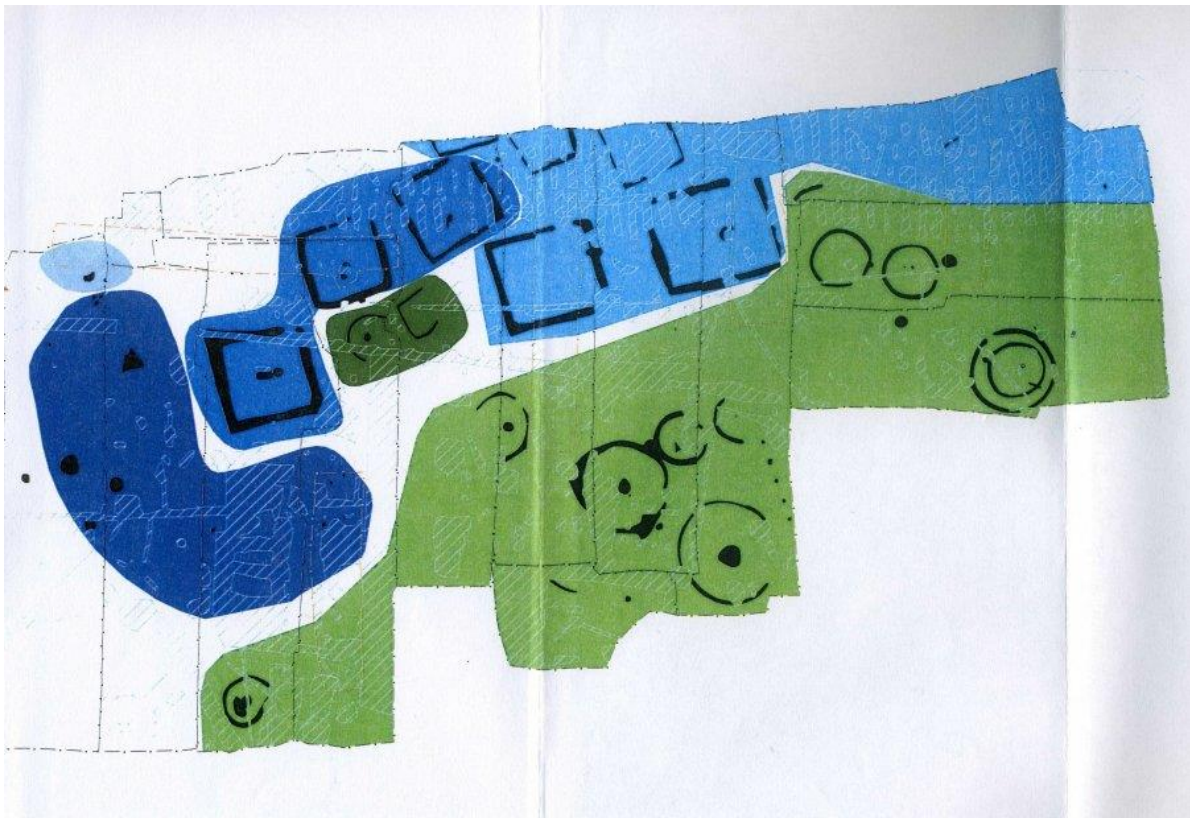
1981: in 't Gruske: fragmenten keramiek vaatwerk en een fragment vuursteen uit de IJzertijd.

Conclusie.

Denken we de spoorlijn uit 1865 weg, dan kan worden gesteld, dat er in de IJzertijd en de Romeinse tijd in ieder geval een fors grafveld is aangelegd, dat zich uitstreckte vanaf de Spoorlaan in het Zuiden tot zelfs nabij de Cranenburgsestraat (voormalig KI-terrein) in het noorden. Dit geeft aan, dat er in die tijd sprake moet zijn geweest van een nederzetting in de onmiddellijke nabijheid van dat grafveld.

Kaartbeeld/Foto's

1. Het kaartbeeld geeft in rode kleur het plangebied aan bij de Spoorlaan/Industrieweg in het dorp Groesbeek.
2. foto 7.1 toont de crematieresten en giften uit het graf spoor 39.
3. Foto 8.7 geeft een mooie randstructuur aan van nr. 23.
4. Foto 13.2 toont de bijgiften van aardewerk uit structuur nr. 23.
5. Fasenkaart grafvelden:
Licht groen: grafveld uit de Vroege IJzertijd (800-400 v. Chr.).
Donker groen: grafveld uit de Late IJzertijd 200 v. Chr. – 0).
Donker blauw: grafveld uit Midden Romeinse tijd (50-100 n. Chr.).
Midden blauw: grafveld uit de Midden-Romeinse tijd A (50 – 260 n. Chr.).
Erg Donker blauw: grafveld uit de Midden Romeinse tijd B (100 – 260 n. Chr.).
Heel licht blauw: grafveld uit de Laat Romeinse tijd (300-350 n. Chr.).

(Bronnen: Archeodienst rapport 2 gemeente Groesbeek CIS-code: 29614 en 31176 van juli 2009 en databank ROB)

Groesbeek, 9 december 2010

Bram den Boer, secr. Heemkundekring Groesbeek